

Navn på grunnleggende begrepssystemer

Navn på underordnede begreper tilhørende de respektive grunnleggende begrepssystemene	
Antall	Antallet én, antallet to, antallet tre ..., antallet hundre ..., stort/lite antall i forhold til ...
Bruk/funksjon	Brukes til å skrive med, til å sitte på, til å drikke av, til å lese i, til å måle med, ha som funksjon å informere, ha som funksjon å fordøye ...
Farge	Rød farge, blå farge, grønn farge, oransje farge, mørk/lys farge i forhold til ...
Fart	Stor/liten fart, rask/langsom, treg i forhold til ...
Forandring/ending	Forandring i tid og rom, forandring av egenskaper som antall, farge, form, temperatur
Form	Rettlinjede former, bueformer, runde former, firkantede former, hjerteformer, flateformer, romformer ...
Hele/del av hele	De fleste fenomener består av/er satt sammen av ulike deler eller ledd. Derfor må vi ofte definere hva vi tenker på som «det hele» før vi kan si noe om delene.
Kjønn	Hankjønn, hunnkjønn, intetkjønn, gutt, jente ...
Kraft	Muskelkraft, tyngdekraft, magnetisk kraft, stor/liten kraft i forhold til ... (kraften har alltid en retning)
Levende/ikke levende	For at noe skal kunne beskrives som dødt, må det ha vært levende. Det levende kjennetegnes av vekst og andre livsprosesser. En stein er ikke død.
Lukt	Matlukt, blomsterlukt, brent lukt, malingslukt, god/vond lukt
Lyd	Naturlyder, maskinlyder, språklyder, sterk/svak lyd, god/vond lukt
Mønster	Stripete mønster, rutete mønster, prikkete mønster, tallmønster, handlingsmønster, tankemønster, regelmessig/uregelmessig mønster
Overflate	Glatt overflate, matt overflate, ru overflate, behandlet/ubehandlet overflate
Plass	Plass på, plass over, plass under, plass ved siden av, plass til venstre/høyre, plass i en rekke, plass i forhold til ...
Retning	Retning oppover/nedover, mot høyre/venstre, nordover/sørover, fra/mot i forhold til
Smak	Søt/salt smak, god/vond smak, sterk/mild smak i forhold til ...
Stilling	Loddrett stilling, vannrett stilling, skrå stilling, speilvendt stilling ...
Stoff	Stoffet tre, stoffet plast, stoffet metall, vann, organisk/uorganisk stoff
Stoffegenskap	Hard, myk, elastisk, stiv, bøyelig, knuselig, fuktig og tørr
Størrelse	Lengde, bredde, høyde, dybde, omkrets, areal, volum, stor/stor liten størrelse i forhold til ...
Temperatur	Høy/lav temperatur, kaldt/varmt i forhold til ... lunkent, kokevarmt, romtemperatur
Tid	Tidspunkt, tidsperioder, tidsenheter, varighet, alder ...
Vekt	Stor/liten vekt i forhold til ...
Verdi	Pengeverdi, nytteverdi, affeksjonsverdi, stor/liten verdi i forhold til ...
Noen andre viktige begreper og begrepssystemer:	
+ I forhold til	Nødvendig uttrykk når vi skal sammenligne fenomen
+ Likhet	Helt lik, delvis, ulik, like i, forskjellige i
+ Symbol	Symboler kan være både objekter og hendelser og har som funksjon å stå i stedet for noe annet enn en selv.

Nyborg, S. & Karlstad, H.Ø. (2020, s. 29-30)

Aha! Grunnleggende begreper: HVA, HVORFOR, HVORDAN. Aschehoug